യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 4✓
(സ്ഥിതിപ്രകരണമ്)/സർഗം 15✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

വിചാര-യന്തസ്/ത+ത്ത്വ+ജ്ഞാ/ ഇതി തേ ജാഗതീർ/ഗതീഃ .
സമങ്/ഗായാസ്/തടാ+ത്തസ്മാത്/പ്രചേലു+ശ്ച+ഞ്ചലാ/സവഃ .. 1

ക്രമാ-ദാകാശ-മാ+ക്രമ്യ നിർ/ഗത്യാമ്/ബുദ-കോടരൈഃ .
സം/പ്രാപുഃസ് സി+ദ്ധമാർഗേണ+ ക്ഷണാ+ന്മന്ദര-കന്ദരമ് .. 2

അധി+ത്യ-കായാംൻ തസ്യാ+ദ്രേ/രാർദ്ര-പർണാവ-ഗുണ്ഠിതാമ് .
ദദർശ ഭാർഗവഃശ് ശുഷ്കാം/ പൂർവ-ജന്മോദ്/ഭവാംൻ തനുമ് .. 3

ഉവാ-ചേദംഞ് ച ഹേ താത ത+ന്വീ തനു-രിയം ഹി സാ .
യാ+ ത്വയാ സുഖ-സം/ഭോഗൈഃഫ് പുരാ സമഭി-ലാലിതാ .. 4

ഇയം സാ മ+ത്ത-നു(ർ-യ)+സ്യാഃഖ് കർപൂരാ+ഗുരു-ചന്ദനൈഃ .
അങ്ഗ-മങ്ഗീ-കൃത+സ്നേഹാ/ ധാ+ത്രീ ചിര-മലേ-പയത് .. 5

ഇയം സാ മ+ത്ത-നു+(ർ-യ)+സ്യാ/ മ+ന്ദാര-കുസുമോത്/കരൈഃ .
രചിതാ ശീതലാ ശ+യ്യാ മേരൂപ-വന-ഭൂമിഷു .. 6

ഇയം സാ മ+ത്തനുർ-മ+ത്ത/ദേവ+സ്ത്രീ/ഗണ-ലാലിതാ .
സരീ-സൃപ-മുഖ+ക്ഷു+ണ്ണാ/ പ+ശ്യ ശേതേ ധരാതലേ .. 7

ചന്ദനോ+ദ്യാന-ഖ+ണ്ഡേഷു മമ ത+ന്വാ യയാ-നയാ .
ചിരംവ് വിലസിതം/ സേയം/ ശുഷ്ക-ക+ങ്കാലതാംങ് ഗതാ .. 8

സുരാങ്ഗ/നാങ്ഗ/സംസർഗാ/ദു+ത്തുങ്ഗാ/നങ്ഗ+ഭങ്ഗയാ .
ചേതോ-വൃ+ത്ത്യാ രഹിതയാ/ ത+ന്വാ+ദ്യ മമ ശു+ഷ്യതേ .. 9

തേഷു തേഷു വിലാ-സേഷു താസു താസു ദശാസു ച ..
തഥാ തദ്/ഭാവനാ-ബ+ന്ധഃഖ് കഥം/ സ്വ+സ്ഥോഽസി ദേഹക .. 10

ഹാ തനോ ശവനാ-മാസി താപസം/ശോഷ-മാഗതാ .
ക+ങ്കാലതാം/ പ്രയാ-താസി മാം/ ഭീഷയസി ദുർഭഗേ .. 11

ദേഹേനാഹം/വിലാസേഷു/ യേനൈവ മുദിതോഽഭവമ് .
ക+ങ്കാലതാ-മുപ-ഗതാത്-തസ്മാ-ദേവ ബിഭേ+മ്യഹമ് .. 12

താരാ-ജാല-സമാ-കാരോ യ+ത്ര ഹാരോഽഭവത്/പുരാ .
മമോ-രസി നിലീ-യ+ന്തേ ത+ത്ര പ+ശ്യ പിപീലി-കാഃ .. 13

ദ്രവത്/കാ+ഞ്ചന-കാ+ന്തേന ലോഭംൻ നീതാ വരാങ്ഗനാഃ .
യേന മ+ദ്വപുഷാ തേന പ+ശ്യ ക+ങ്കാലതോ+ഹ്യതേ .. 14

പ+ശ്യ മേ വിതതാ+സ്യേന താപസം/ശുഷ്ക-കൃ+ത്തിനാ .
മത്/ക+ങ്കാല/കുവ+ക്രേണ വി+ത്രാ+സ്യന്തേ വനേ മൃഗാഃ .. 15

പ+ശ്യാമി സം/ശുഷ്ക-തയാ ശവോ-ദര-ദരീ മമ .
പ്രകാ-ശാർകാംശു-ജാലേന വിവേ-കേനേവ ശോഭതേ .. 16

മ+ത്തനുഃഫ് പരി-ശുഷ്കേയം/ സ്ഥിതോ+ത്താനാ-ചലോപലേ .
വൈരാ+ഗ്യംൻ നയതീ-വാ+ത്മ/തു+ച്ഛ+ത്വേനാ+ന്തരം/ സതാമ് .. 17

ശബ്ദ-രൂപ-രസ+സ്പർശ/ഗ+ന്ധ-ലോഭാ+ദ്വിമു+ക്തയാ .
നിർവികല്പ-സമാ+ധ്യേവ തദേത+ച്ഛു+ഷ്യതേ ഗിരൗ .. 18

മു+ക്താ-ചി+ത്ത-പിശാചേന നൂനം/ സുഖ-മിവാ+സ്ഥിതാ .
തനുർ/ദൈവത-ഭങ്/ഗേഭ്യോ ന ബിഭേതി മനാഗപി .. 19

സംശാ+ന്തേ ചി+ത്തവേ-താലേ യാമാ-ന+ന്ദ-കലാം(ൻ) തനുഃ .
യാതി താമപി രാ+ജ്യേന ജാഗ-തേന ന ഗ+ച്ഛതി .. 20

പ+ശ്യ വി+ശ്രാ+ന്ത-സംൻദേഹംവ് വിഗതാ-ശേഷ-കൗതുകമ് .
നിരസ്ത-കലനാ-ജാലം/ സുഖം/ ശേതേ കഥംവ് വനേ .. 21

ചി+ത്ത-മർകട-സം/രമ്ഭ/സംങ്-ക്ഷുബ്-ധഃഖ് കായ-പാദപഃ .
തഥാ വേഗേന ചലതി യഥാഽഽമൂലാ+ന്നികൃ+ന്തതി .. 22

ചിത്താ-നർഥ-വിമുക്തേയ്ഽ+ദ്രൗ/ ഗജാ+ഭ്ര/ഹരി-വിഗ്രഹമ് .
നാദ്യ പശ്യതി മേ ദേഹഃഫ് പരാനന്ദ ഇവ+ സ്ഥിതഃ .. 23

സർ/വാശാ+ജ്വര-സംമോഹ/മിഹികാശ-രദാ-ഗമമ് .
അചിത്-ത+ത്വംവ് വിനാ നാന്യ+ച്ഛ്രേയഃഫ് പ+ശ്യാമി ജ+ന്തുഷു .. 24

ത ഏവ സുഖ-സംഭോഗ-സീമാ+ന്തം സമുപാ-ഗതാഃ .
മഹാധിയാ ശാന്ത-ധിയോ/ യേ യാതാ വിമ-നസ്/കതാമ് .. 25

സർവ-ദുഃഖ-ദശാ-മു+ക്താം/ സംസ്ഥിതാംവ് വിഗത+ജ്വരാമ് .
ദിഷ്+ട്യാ പ+ശ്യാ+മ്യ-മന-നാംവ് വനേ തനു-മിമാ-മഹമ് .. 26

ശ്രീരാമ ഉവാച .

ഭഗവൻഥ്.സർവ-ധർമ+ജ്ഞ ഭാർഗ-വേണ തദാ കില .
സുബഹൂ+ന്യുപ-ഭു+ക്താനി ശരീ-രാണി പുനഃഫ്പുനഃ .. 27

ഭൃഗുണോത്/പാദിതേ കായേ/ ത+ത്തസ്/മിംസ്/തസ്യ കിം പുനഃ .
മഹാ-നതി-ശയോ ജാതഃഫ് പരിദേവന-മേവ വാ .. 28

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ശു+ക്ര+സ്യ കലനാ രാമ യാസൗ ജീവ-ദശാംങ് ഗതാ .
കർമാത്മികാ/ സമുത്/പ+ന്നാ/ ഭൃഗോർ/ഭാർഗവ-രൂപിണീ .. 29

സാ ഹീദം/പ്രഥമ-ത്വേന സമു-പേ+ത്യ പരാത്/പദാത് .
ഭൂതാ-കാശ-പദം പ്രാ+പ്യ വാത+വ്യാ-വലിതാ സതീ .. 30

പ്രാണാ-പാന+പ്രവാ-ഹേണ+ പ്രവിശ്യ ഹൃദയം/ ഭൃഗോഃ .
ക്രമേണ വീ+ര്യതാ-മേ+ത്യ/ സംപ+ന്നൗശ-നസീ തനുഃ .. 31

വിഹിത+ബ്രാഹ്മ-സംസ്കാരാ/ തത്ര സാ പിതുര+ഗ്രഗാ .
കാലേന മഹതാ+ പ്രാപ്താ ശുഷ്ക-ക+ങ്കാല-രൂപതാമ് .. 32

ഇദം/പ്രഥമ-മായാതാ യദാസൗ/+ ബ്രഹ്മണസ്-തനുഃ .
അതസ്താം/ പ്രതി ശു+ക്രേണ/ തദാ തത്/പരിദേവിതമ് .. 33

വീത-രാഗോഽ+പ്യനി+ച്ഛോഽപി സമങ്ഗാ/വി+പ്ര-രൂപവാൻ .
സ ശുശോച തനും/ ശു+ക്രഃസ് സ്വഭാവോ+ ഹ്യേഷ ദേഹജഃ .. 34

ജ്ഞ+സ്യാ+ജ്ഞസ്യ ച ദേഹ+സ്യ യാവ+ദ്ദേഹ-മയംങ് ക്രമഃ .
ലോകവദ്-വ്യവഹാരോഽയം/ സ+ക്ത്യാ-സ+ക്ത്യാഥവാ സദാ .. 35

യേ പരി+ജ്ഞാത-ഗതയോ യേ/ ചാ+ജ്ഞാഃഫ് പശു-ധർമിണഃ .
ലോകസംവ്-വ്യവഹാരേഷു തേ+ സ്ഥിതാ ലോക-ജാലവത് .. 36

വ്യവഹാരേ യഥൈ/വാജ്ഞസ്/തഥൈ/വാഖില-പ+ണ്ഡിതഃ .
വാസനാ-മാത്ര-ഭേദോഽ+ത്ര കാരണം ബ+ന്ധ-മോക്ഷദമ് .. 37

യാവ+ച്ഛരീരംൻ താവ+ദ്ധി ദുഃഖേ ദുഃഖം/ സുഖേ സുഖമ് .
അസം/സ+ക്ത-ധിയോ ധീരാ/ ദർശയ+(ന്തി-അ)+പ്ര-ബു+ദ്ധ-വത് .. 38

സുഖേഷു സുഖിതാ നിത്യംൻ ദുഃഖിതാ ദുഃഖ-വൃത്തിഷു .
മഹാ+ത്മാനോ ഹി ദൃ+ശ്യ+ന്തേ/ ദൃശ്യ ഏവാ+പ്ര/ബു+ദ്ധവത് .. 39

സൂ+ര്യ+സ്യ+ പ്രതി-ബിമ്ബാനി+ ക്ഷു+ഭ്യ+ന്തി ന പുനഃസ് സ്ഥിരമ് .
ചലാ-ചല-തയാ തജ്-ജ്ഞോ ലോക-വൃ+ത്തിഷു തിഷ്ഠതി .. 40

അവ+സ്ഥിത ഇവ+ സ്വസ്ഥഃഫ് പ്രതിബിമ്/ബേഷു/ ഭാസ്കരഃ .
സംൻത്യ+ക്ത-ലോക-കർമാപി/ ബു+ദ്ധ ഏവാ+പ്ര/ബു+ദ്ധധീഃ .. 41

മു+ക്ത-ബു+ദ്ധീ+ന്ദ്രിയോ മു+ക്തോ/ ബ+ദ്ധ-കർമേ+ന്ദ്രിയോഽപി ഹി .
ബ+ദ്ധ-ബു+ദ്ധീ+ന്ദ്രിയോ ബ+ദ്ധോ/ മു+ക്ത-കർമേ+ന്ദ്രിയോഽപി ഹി .. 42

സുഖ-ദുഃഖ/ദൃശോ ലോകേ ബ+ന്ധ-മോ+ക്ഷ/ദൃശസ്തഥാ .
ഹേതുർ/ബുദ്ധീ+ന്ദ്രിയാ+ണ്യേവ തേജാം/സീവ+ പ്രകാശനേ .. 43

ബഹിർ/ലോകോ-ചിതാ-ചാരസ്/ത്വ+ന്തരാ-ചാര-വർജിതഃ .
സമോ+ ഹ്യതീവ തിഷ്ഠ+ ത്വം സംശാ+ന്ത/സകലൈ/ഷണഃ .. 44

സർവൈ/ഷണാ-വിമു+ക്തേന+ സ്വാത്മ-നാ+ത്മനി തിഷ്ഠതാ .
കുരു കർമാണി കാ+ര്യാണി നൂനംൻ ദേഹസ്യ സംസ്ഥിതിഃ .. 45

ആധി+വ്യാധി-മഹാ-വർത-ഗർത-സംസാര-വർത്മനി .
മമതോ+ഗ്രാന്ധ-കൂപേഽ+സ്മിൻ-മാപ-താതാ-പദാ-യിനി .. 46

ന+ ത്വം/ ഭാവേഷു നോ ഭാവാസ്/ത്വയി താമര-സേ+ക്ഷണ .
ശു+ദ്ധ-ബുദ്ധ+സ്വഭാവസ്ത്വ/മാ+ത്മാ+ന്തഃസ് സു+സ്ഥിരോ ഭവ .. 47

ത്വം ബ്ര+ഹ്മ+ ഹ്യമലം/ ശു+ദ്ധംൻ ത്വം സർവാ+ത്മാ ച സർവകൃത് .
സർവം/ ശാന്ത-മജംവ് വിശ്വം/ ഭാവയ(ൻ-വൈ) സുഖീ ഭവ .. 48

വ്യപ-ഗത-മമതാ-മഹാ+ന്ധ-കാരഃഫ്
പദ-മമലംവ് വിഗതൈ/ഷണം/ സമേത്യ .
പ്രഭവസി യദി ചേതസോ മഹാ+ത്മംസ്-
തദതി-ധിയേ മഹതേ സതേ നമ+സ്തേ .. 49

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ ഭാർഗവ-
പരിദേവന+പ്രസങ്/ഗേനോപ-ദേശ-കരണംൻ നാമ
പഞ്ചദശഃസ് സർഗഃ ..15..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
11.10.2023